

**DIRECȚIILE UNEI EDUCAȚII PENTRU
SCHIMBARE**

Dr. Ion HIRGHIDUȘ
Universitatea din Petroșani

REZUMAT: Educational directions for changings means the development of border's feelings because more and more we are going to live near the border of who we are in present time, and what we would really like to be. The effect of these directions will establish efforts of material nature which can, in one way estimated but it also determins special spiritual efforts and also priceless which will highlight our capacity to adept to future. The present study proposes to analyse some of these directions and to suppose which are the cultural effects of their effect.

CUVINTE CHEIE: educație, educație formală, educație informală, schimbare, criza educației, reforma, tehnici de educație, sistemul educativ, globalizarea educației.

Trăim deja într-o lume care a suferit schimbări majore din toate punctele de vedere, schimbări ce nu mai pot fi ignorate. Problema minoră pe care ne-o punem este dacă reforma învățământului din România urmează calea cea mai potrivită, dacă educația actuală va avea suficientă deschidere pentru a cuprinde în sine premisele reale ale viitorului. Problema majoră pe care ne-o punem este legată intrinsec de fenomenele ce vor duce la schimbarea omului. Educația o considerăm ca pe fenomenul cultural cel mai complex și mai dificil de surprins, întrucât schimbările din cadru acesteia sunt tot timpul paradoxale: pe de o parte se mențin unele structuri care pot fi considerate revoluate, în virtutea anumitor tradiții, pe de altă parte există mereu atitudinea noastră critică și chiar „eretică” față de modelele consacrate. Direcțiile unei educații pentru schimbare înseamnă dezvoltarea sentimentului de graniță, pentru că din ce în ce mai mult vom trăi la granița

**EDUCATIONAL DIRECTIONS FOR
CHANGING**

PhD Ion HIRGHIDUȘ
University of Petroșani

ABSTRACT: Educational directions for changing means the development of border's feelings because more and more we are going to live near the border of who we are in present time, and what we would really like to be. The effect of these directions will establish efforts of material nature which can, in one way estimated but it also determines special spiritual efforts and also priceless which will highlight our capacity to adept to future. The present study proposes to analyse some of these directions and to suppose which are the cultural effects of their effect.

KEY WORDS: education, formal education, informal education, change, the education crisis, the reform, education techniques, the educative system, the globalization of education.

We already live in a world that was suffered major changes from all points of view, changes that can no longer be ignored. The minor issue follows the most appropriate way if the present education will have enough opening to include in itself the real premises of the future. The major problem that we pose is inner bond by the phenomena that will bring to the change of man. We consider education as the most complex cultural phenomena and the most difficult to observe, as it's changes are all the time paradoxical: on the one hand some structures that may be considered revolutionary are maintained over certain traditions, on the other hand there is always our critical and even “heretical” towards the well known models. The direction of the education for change mean the development of the border feeling, because we will live more and more at the border between what we are now and what we would truly like to be. The consequence

dintre ceea ce suntem în prezent și ceea ce am vrea să fim cu adevărat. Urmarea acestor direcții determină eforturi de natură materială, care pot într-un fel să fie estimate, dar determină și eforturi spirituale deosebite și inestimabile care vor scoate în evidență capacitatea noastră de adaptare la viitor. Prezentul studiu își propune să analizeze câteva dintre aceste direcții și să presupună care sunt efectele culturale ale urmării lor.

(1). Criza educației

Educația reprezintă un domeniu de activitate de maximă importanță, chiar dacă de foarte multe ori această poziție este recunoscută și, în același timp, ignorată. Întrucât rezultatele educației nu sunt imediat vizibile, așa cum sunt produsele finite dintr-o fabrică oarecare, există tendința de a situa educația din punctul de vedere al importanței pe un loc imprecis, părerile fiind dominate de imediat, de ceea ce intră în orizontul strict al prezentului. Aprecierile pertinente despre fenomenul educației în genere trebuie să țină cont de cel mai larg spectru al timpului, în primul rând de viitor, de ceea ce poate aduce educația pentru o națiune sau pentru o comunitate mai largă. Din acest motiv, este necesar să se evidențieze că a lua în discuție o criză a educației actuale înseamnă a avea în vedere faptul că o astfel de criză reprezintă un mod de a fi al omului contemporan. Istoria omului în genere reprezintă un lung șir de crize, care sunt tot atâtea întrebări pe care și le pune sieși, criza fiind ea însăși o temelie a noului. Educația, ca atare, pare să aibă un statut privilegiat întrucât reprezintă un element al culturii dinamic și, în același timp, destul de stabil, ceea ce face ca aceasta să se prezinte ca un permanent paradox prin care se dezleagă ceea ce este prin ceea ce ar trebui să fie. De peste un secol se vorbește de diversele crize ale culturii, ale istoriei, ale omului în genere și chiar de o „moarte” a acestora. Dacă Friedrich Nietzsche a decretat „moarte” lui Dumnezeu, nu era greu de decretat „moartea” omului, ceea ce înseamnă ascuțirea maximă a conflictului dintre cultură și civilizație. După o lungă dezbatere a filosofiei nietzscheene în

of this direction causes material efforts, that may be in a way estimated, but which may also determine grade and inestimable efforts. That will point out our capacity to adjust to future. This study wants to analyze some of the directions and to assume what their cultural effects of their consequence are.

(1) The educational crisis:

Education represents an activity domain of maximum importance, even if very many times this position is recognized and in the same time ignored. Because of the results of the

education are not immediately visible in the same way the finite products in some factory are, there is the tendency to situate education from the importance point of view, on an imprecise place, the opinions, being dominated by the immediate, by what enters in the strict horizon of the present. The pertinent appreciation concerning the educational phenomena must take into account the largest spectrum of time, first the future, of what education can bring for a nation or for a wider community. For these reason it is necessary to point out that to bring into discussion on a present crisis of a present education means to keep in mind the fact that this kind of crisis represents a way of being of the contemporary men. The history of mankind signifies a long line of crises that are the same many questions that the man uses himself, the crisis being in this way a foundation for the new. Education therefore, seems to have a privileged statute as it represents a dynamic element of culture and in the same time rather stable, to present itself as a permanent paradox that unbinds that which exists through that which should exist. For over a century, people talk about different cultural, historical crises of man and even about a death of those crises. If Friedrich Nietzsche declared the “death” of God, it wasn't hard to declare “the death” of man, which means the maximum sharpening of the conflicts between culture and civilization. After a long debate of the Nietzschean philosophy in the twentieth century it is quite

secolul XX este destul de clar că „moarte” valorilor consacrate este o inițiere, un ritual la care trebuie să se supună omul contemporan, cel care este tentat să nu respecte nici un fel de ritual chipurile pentru a se redescoperi pe sine ca ființă liberă. Am spus mai înainte că educația are o situație privilegiată, pentru că despre criza acesteia, ca fenomen universal, s-a vorbit relativ târziu. Expresia de „criză educațională” a fost lansată de Ph. Coombs, în lucrarea *La crise mondiale de l' éducation*, apărută în 1968 la Presses Universitaires de France, Paris [1]. Această expresie venea pe un fond profund al schimbărilor în plan mondial, ca un efect al repetatelor și culminantelor încercări prin care lumea a trecut pe parcursul primelor șase decenii ale secolului XX. Criza educației nu a fost nicidecum un fenomen nou, pentru că ea se desprinde dintr-o criză generalizată a modernității, ceea ce avea să anunțe zorii unei noi umanități. Criza educației poate, de asemenea să pară un fenomen local, care să nu fie considerată printre marile probleme ale omenirii. Această aparență ar putea fi luată în seamă pentru că este extrem de dificil de a depista o criză a educației uniformă la nivel mondial. Mai degrabă sunt mai ușor depistabile crizele locale, formele specifice ale disfuncționalităților într-o țară sau alta, într-un mediu sau altul. Goana după nou nu a însemnat și cea mai fericită rezolvare a fenomenelor de criză, pentru că nou în educație a dus și la o spectaculoasă scădere a standardelor. Exemplul cel mai clar este diferența dintre Anglia și S.U.A. în privința selecției pentru trecerea de la un nivel educațional la altul. După cum ne spune Hannah Arendt, Anglia urmărește și în educație o „meritocrație”, adică instituirea unei oligarhii pe baza talentului, de data aceasta, și nu al averii sau nașterii [2]. Spre deosebire de aceasta, America se luptă pentru egalizarea dintre cei **cu și fără** talent, pentru ștergerea diferențelor dintre tineri și bătrâni, dintre profesori și elevi. După afirmația autorului de mai sus, sistemul educațional american are ca model atitudinea politică prin

clear that the death of well-known values is a initiation, a ritual to which the contemporary man must obey, that who is tempted not to obey any kind of ritual just to rediscover himself as a free human being. I have already told that education has a privileged situation because of its crisis, as a universal phenomenon, has been spoken quite late. The phrase “educational crisis was launched by Ph. Coombs in his work “*La crise mondiale de l'education*” published in 1968 at the Presses Universitaires de France. This phrase had come on the profound background of the changes at a world level. As an effect of the repeated and culminant tries, people past through during the first six decades of the twentieth century. The education crisis was not in the least a new phenomenon because it comes off from a generalized crisis of modernity which would announce the day breaks of a new humanity. The crisis of education may also appear as a local phenomenon, which is not considered among the great problems of mankind. This appearance can be taken into account because it is extremely difficult to find out crisis of education at a world level. The local crises are rather easier to find out, the typical forms of the dysfunction from a country or another in a country or another. Chasing the new hasn't meant the happiest solution of the crises phenomena, because the new in education brought a spectacular decrease of standards. The clearest example is the difference between England and USA concerning the selection for the transition from one educational level to another. As Hannah Arendt declares, England also pursues in education a “meritocracy” meaning the establishment of an oligarchy this time on the basis of the talents and not on the basis of wealth or birth (2). In contrast with this America struggles for the equalization between those with and without talent, for wiping of the difference between the young and the old, between teachers and students. As the author declares ... the American educational has as its model the

care sunt aduse mari avantaje din punct de vedere uman, dar care nu poate explica profunda criză a acestui sistem. Acest „temperament politic”, după autorul menționat, în legăturile lui cu educația, poate fi urmărit pe direcția a trei ipoteze: 1. „...există o lume a copilului și o societate formată între copii care sunt autonome și care trebuie pe cât posibil lăsate să se guverneze singure. Adulții sunt acolo numai pentru a ajuta această guvernare. Autoritatea care spune copilului ce să facă și ce să nu facă este de competența grupului de copii însuși – aceasta produce, printre alte consecințe, o situație în care adultul se află neajutorat în fața copilului și lipsit de contactul cu el”; 2. „Sub influența psihologiei moderne și a tezelor pragmatismului, pedagogia s-a transformat într-o știință a învățării în general, astfel încât să fie complet emancipată de materialul real ce trebuie să fie predat”; „... poți să știi și să înțelegi numai ceea ce ai făcut tu însuși” [2, pp. 188-190].

Cele trei ipoteze sunt direct legate de dezvoltarea pragmatismului american, dar se remarcă efectele negative imediate sau de perspectivă. Urmarea primei ipoteze este că autoritatea adulților a fost înlocuită cu o tiranie a majorității, în felul acesta emanciparea nu mai înseamnă eliberare ci înrobire. Prin izgonirea copiilor din lumea oamenilor maturi se ajunge la închiderea lor în tirania propriului grup, cu consecințe negative majore întrucât reacția copiilor la această situație este conformismul și delincvența juvenilă.

Cea de-a doua ipoteză implică, printre altele, o consecință extrem de gravă: autoritatea profesorului este diminuată drastic sau dispare definitiv. Este vorba de diminuarea unei duble autorități: autoritatea profesională este diminuată printr-o slabă pregătire a profesorului, ceea ce face ca studenții să se bazeze pe propriile lor resurse; autoritatea prin constrângere dispare și ea ca o consecință firească a aplicării unui sistem legislativ democratic.

Cea de-a treia ipoteză, pe care Hannah

political attitude which brings great advantage from the human point of view but which cannot explain the profound crises of this system. This “political temperament” as the mentioned author names are in his connections with education can be followed in the direction of a three hypotheses: there is a child’s world and society created among the children who are autonomous, which must be let, as much as possible, to govern by themselves. Adults are there only to help this type of government. The authority that tells the child what to do and what not to do is left to be administrated by the group of children themselves. This produces among other consequences, a situation in which the adult is helpless in front of the child and backing contact with him. 2 “Influenced by the modern psychology and by the pragmatism theses, pedagogy has transformed in general into a learning science, being in this way completely emancipated towards the real material that has to be taught.” “...you can know and understand only what you have done by yourself.” [2,pp.188-190].

This three hypothesis are directly linked to the development of the American pragmatism, but the perspectives are immediate effects are noticed. The conclusion of the first hypotheses is that the authority of adults has been tyranny of the majority, in this way the emancipation no longer means relays but enslave. By chasing children from the grownups it comes to their imprisonment in the tyranny of their own group, with major negative consequences as the children’s reaction to this situation is conformist and juvenile delinquency.

The second hypothesis among others, an extremely grave consequence: the teacher’s authority is severely diminished or finally disappears. It involves the diminution of double authority: the professional authority is diminished through a weak preparation of the teacher which makes the students rely on their own resources; the authority based on constraint also disappears as a natural consequence of the democratic legislative

Arendt o ia în discuție, privind faptul că poți să știi și să înțelegi numai ceea ce faci tu însuși, și-a găsit expresia conceptuală în pragmatism. Aplicarea acestei ipoteze la educație este dezastruoasă întrucât cunoașterea este redusă doar la abilități. Înlocuirea lui a învăța cu a face și a munci cu jocul are ca efect menținerea copiilor care ajung la o vârstă mai mare la un nivel infantil.

Cele trei ipoteze descriu o anumită criză a educației într-o lume care este considerată de foarte mulți un model. Răspunsul la această criză îl reprezintă un program de reforme radicale, în care noul, rezultat din schimbarea permanentă a generațiilor, să nu anuleze valorile reale ale lumii. O nouă pedagogie trebuie să cântărească bine echilibrul dintre generația tânără și generația adultă în așa fel încât copiii să nu fie excluși din lumea adulților și, totodată, să li se dea posibilitatea să se manifeste, să li se dea posibilitatea să întreprindă ceva nou prin care să asigure progresul firesc.

Criza educației reprezintă un fenomen care nu poate fi neglijat, întrucât printr-o educație inadecvată este pus sub semnul întrebării omul însuși împreună cu destinul său. Criza educației reprezintă drama unei societăți care s-a ajuns pe sine și vrea să se autodepășească. Această criză a fost remarcată însă în moduri diferite, existând din punct de vedere sociologic două direcții ale criticii [3]: 1. **Curentul criticii distructive**, promovat, printre alții de pedagogul mexican Ivan Illich [4], prin care școala este principalul vinovat de criza acută a educației (este vorba de criza educației realizată în școală, care pornește de la competența educatorilor, de la motivația profesorilor, de la lipsa de disponibilități a elevilor pentru învățare); 2. **Curentul criticii constructive**, curent lansat de Ph. H. Coombs și preluat de politica educațională a UNESCO în anii '70, '80. Acest curent vrea să pună în evidență cauzele reale ale crizei educației, dar nu trebuie să neglijăm argumentele aduse de curentul criticii distructive, pentru că aceste argumente

system application.

The third hypotheses, Hanna Arendt bring up for discussion referring to the fact that you may know and understand only what you do, found the conceptual expression in pragmatism. Applying this hypothesis to education is disastrous as knowing is reduced only to abilities. The replacement of "To learn with" "to do" "and of the" to the children who reach an older age at an infantile level.

The three hypotheses describe a certain education crisis in a world which is considered by most a model. The answer to this crisis is represented by a program of radical reforms, where the new, resulting from the permanent change of generation won't cancel the real values of the world. A new pedagogy must ponder were the balance between the young generation and the grownups generation in such a way that children won't be rejected by the grownups world and at the same time to be allowed to do what they want to be allowed to undertake something new which guarantees natural progress. The education crisis signifies a phenomenon that cannot be neglected as through an inadequate crisis man and his destiny are put to the question. The education crisis represents the drama of a society that caught up with itself and wants to surpass itself. But this crisis was remarked in different ways existing two directions of criticism from a sociological point of view [3]:1. The trend of the destructive criticism imitated, among other by the Mexican teacher Ivan Illich. [4] present acute crisis of education (this refers to the crisis of education which happened in school which sets off from the teachers competence, from their motivation, from the students lack of interest for learning); 2. the trend of the constructive criticism, a trend initiated by Ph. Coombs, and taken over by UNESCO's educational policy in the 70's and 80's. This trend wants to emphasizes the real causes of the educational crisis, but we shouldn't neglect the arguments brought by the trend of the

se bazează, la rândul lor, pe fapte ce nu pot fi ignorate. Printre aceste argumente se află și faptul că școala produce, la un moment dat, diplome care nu sunt dovada reală a unor competențe obținute prin educație, ci reprezintă doar un pașaport pentru a obține o anumită poziție socială, pătrunderea într-un anumit rol social nepotrivit și injust [5].

După cum afirmă Hannah Arendt, în lucrarea menționată, *criza autorității în educație este legată foarte strâns de criza tradiției*, de ceea ce mai înseamnă pentru noi trecutul și modul în care acesta se regăsește în oscilarea noastră între vechi și nou. Problema educației moderne este că aceasta nu poate renunța nici la autoritate, nici la tradiție, trebuind să-și alimenteze forța din ambele, dar, totodată, să renunțe la ambele pentru a-și găsi un teritoriu în care autoritatea educației să nu fie determinată de autoritatea politică iar tradiția să nu impună ceea ce poate fi retrograd într-un nou conservatorism.

Orice criză impune necesitatea unor schimbări care să asigure nu numai satisfacerea unui anumit grad de mulțumire a indivizilor implicați, ci să asigure o anumită categorie de nou. Această specie a noului trebuie să impună tot ceea ce poate fi mai bun pentru comunitate și pentru indivizii care o alcătuiesc, dar interpretarea binelui scoate mereu la iveală tendința de a ne adresa trecutului, experiențelor care au confirmat viabilitatea unor idei. Este vorba de experiențele reformatoare, pentru că reforma pare să fie singura rezolvare a crizelor din orice sector al vieții sociale, inclusiv din educație, dacă nu apelăm la măsurile extreme de violență. Reforma în educație, ca soluție de rezolvare a crizei, trebuie deosebită de alte tipuri de mișcări sociale care caracterizează **schimbarea socială** în ansamblul ei. Reforma se deosebește de mișcările sociale revoluționare, cât și de cele protestatate [6]. Ea nu operează nici cu schimbarea ordinii existente prin orice mijloace, nici cu „principiile contaminării emoționale”, întrucât reforma are în vedere: „... realizarea de mutații esențiale la nivelul organizării,

destructive criticism, because this arguments also rely on facts that cannot be ignore. Among these arguments, there is the fact that school produces, all of a sudden, diplomas that are not the real evidence of some competences acquired, a true education, but just a passport to obtain a certain social position the disguise in a certain false and improper social role.

As Hanna Arendt says, in the mentioned work, the crisis of the authority in education is strictly bound by the crisis of tradition, by what it still means for us the past and the way it finds in our hesitation between the new and the old.

The problem of the modern education is that it cannot renounce neither the authority nor tradition, feeding from them both, but at the same time to give up both of theme in order to find a territory where the authority of the education won't be influenced by the political authority and tradition, want and force what may be retrogressive in a new conservative.

Any crisis imposes the need for some changes that guarantee not only to satisfy the content of the involved individuals, but also to assure a certain category of new. This species of the new must impose all the best of the community and the individuals that form it, but the interpretation of good always shows the tendency to address to the past, to the experiences that confirmed some ideas of long standings. It is about the newest experience, because the reform seems to be the only solution for the crises from any domain of the social life, including from the education, if we don't resort to the extreme measures of violence.

The reform in education as a revolution to resolve the crisis must be distinguished from other types of social movements which characterize the social change on the whole. The reform distinguishes from the social revolutionary movements, as well as from the repining ones. It doesn't work, neither with the change of the existing order by any means, nor with

desfășurării și efectelor pe care le produce educația, pentru a adapta cerințele prezente și de perspectivă formulate de socio-organizare"[7].

În cazul concret al României, reforma în educație se desfășoară pe fundalul schimbărilor politice de esență, care au făcut ca țara noastră să treacă de la o societate socialistă cu o educație puternic politicizată, la o societate de tip capitalist în care educația trebuie să aibă o autonomie care să o afirme și nu să o infirme. Reforma educației în România a fost în cea mai mare măsură determinată de situația tranzitorie a țării noastre, impunându-se de cele mai multe ori soluții de moment care nu au rezolvat problemele grave cu care se confruntă în acest moment școala românească. Suntem în continuare sub domnia cantitativului, fără ca să se întrevadă schimbarea în bine de care avem nevoie. Avem deja o experiență a reformelor din învățământul românesc, experiență care poate da dreptul unei definiții a reformei în general în felul acesta: „... o suită de inovații în interiorul unui sistem unitar și echilibrat, în cadrul căruia intervin periodic schimbări funcționale atât în structura de ansamblu (de exemplu, durata și ponderea subsistemelor, echilibrul dintre trunchiul general și ramificațiile de educație selectivă, modul de articulare a nivelurilor succesive, limitele de vârstă a educației formale etc.), cât și în interiorul său, respectiv al curriculum-ului, al proceselor și mijloacelor (de exemplu, actualizarea tehnologiilor, perfecționarea manualelor și a programelor, modificarea raporturilor dintre profesori și elevi etc.” [8]. Definiția de mai sus pune cu destulă rigoare în discuție esența reformei, deși autorul și-a exprimat părerea înainte de anul 1989. Azi putem spune că procesul de reformare a învățământului s-a accelerat, dovedind încă o dată că societatea trece printr-o criză educațională din ce în ce mai profundă. Procesul de reformare este determinat și de necesitatea reciclării informației, de scurtarea perioadei de valabilitate optimă a seturilor de cunoștințe, de adâncirea specializărilor și, în

“the principals of emotional contamination”, since the reform takes into account: “... achieving essential mutation at the level of organizing, unfolding and at the level of the effects education produces, to adjust the present and long term requirements the social-organization asks for.

Speaking about Romania the reform in education takes place on the background of the essential political changes, which have made our country to proceed from a socialist society with a powerful politicized education, to a capitalist type of society where education must have an independence which must assert if not infirm it. The education reform in Romania was exceedingly determined by the transitory situation of our country many times being established momentary solution which have not resolved the serious problems Romanian school confronts with at present. We are still under the reign of the quantity without catching a glimpse of the better change we need so much.

We already have an experience of reforms in the Romanian education, an experience that may give birth to a definition of the reform as it follows: ... sequence of innovation inside a unitary” and well balanced system, inside which it’s periodical functional changes interfere both in the general structure (for example, the duration and the gravity of the subsystems, the balance between the general system and the selective education ramifications, the articulations way of successive levels, the age restrictions of the formal education and so on and so forth), and inside it, inside the curriculum of the process, and means (for example, actualization of the technologies, the text books and syllabuses, the modifications of the reports between teachers and students. The foregoing definition brings into discussion the essence of reform, though the author expressed his opinion before 1989. Today, we can say that the education process of reform accelerated, proving once again, that society has a more and more profound crisis in education. The process of reform is

același timp, de lărgirea orizontului cunoașterii.

În România, ca și în alte state din fostul lagăr socialist, educația, școala în genere, nu se mai află sub influența totală a unui stat paternalist și se confruntă ca orice activitate umană cu eficiența imediată care aduce sau nu profit. Această realitate crudă este uneori cosmetizată de intervenția statului care aplică anumite politici în educație mai mult sau mai puțin gândite. Dovada acestui lucru se află în faptul că între guvernările succesive după anul 1980 nu există elemente de continuitate remarcabile. Dar și România, ca și alte state, nu se poate opune tendințelor majore care domină lumea contemporană și care conturează un anumit grad de universalitate.

(2). **Direcții ale schimbării**

Criza educației provocă necesitatea unor reforme, aplicarea unor măsuri concrete care afectează la nivel macro - și micro – structural învățământul românesc, în contextul în care acesta trebuie să se integreze cerințelor europene care înseamnă scoaterea din localism și includerea într-un spațiu mai larg al valorilor. Ca urmare, reforma din învățământul românesc trebuie să țină cont de reformele care se aplică în învățământul mondial contemporan, fructificând experiența trecutului, trădând într-o oarecare măsură tradiția. Există, în acest sens, o serie de tendințe [9], printre care putem aminti:

(a). **Transformarea globală a întregului sistem de învățământ.** Reformele actuale din învățământ vizează acest domeniu ca întreg, acționând simultan asupra tuturor componentelor acestuia și integrând învățământul în sfera cea mai largă a vieții socio-umane. Această transformare globală este diferită de tendințele reformiste din prima jumătate a secolului XX, când se acționa pe rând asupra fiecărei trepte de învățământ, proces care se încheie și era reluat la 1-2 generații. Necesitatea transformării globale este evidentă întrucât creșterea vitezei de propagare a informației nu mai permite tratarea pe segmente, pentru că, dacă s-ar

also influenced by the need of recycling the information, by the shortening of the optimum validity period of knowledge by majoring in different domains and in the same time by broadening the knowledge horizon. In Romania, as in other states from the former socialist zone, education school does not exist under the total influence of a paternalistic state and confronts, as any other human activity, with the immediate efficiency which brings or does not bring benefit. This cruel reality is sometimes hidden by the state intervention which applies in education more or less organized policies. We find the proof of this in the fact that between successive governments that led the country after 1990 there are no remarkable elements of continuity. But Romania too, as other states cannot oppose the major tendencies that dominate the contemporary world and which outlined a certain grade of universality.

(2) Directions of change

The crisis of education brings about the necessity of some reforms, the application of some measures that effect at a large and at a small scale of structural level, the Romanian education as it has to fit the European demands which mean elimination from localism and inclusion in a wider space of values. As a result the reform from the Romanian educational system must take into account the reforms that are applied in the contemporary world education, fructifying the past experience and betraying, in a way, tradition.

There are some tendencies and we can remember some of them:

(a) The global transformation of the entire educational system. The present educational reforms aim at this field as a whole, operating simultaneously on all its components and integrating education in the largest sphere of social life. This global transformation is different from the reformist tendencies from the first half of the twentieth century, when it was operated on one level of education after another, a process that ended being restarted every other generation. The

întâmpla așa, revenirea asupra unui segment sau altul al învățământului ar fi tardivă.

(b). **Universalitatea reformelor.** În aproape toate statele lumii se aplică tot mai multe reforme în educație, numărul acestora în ultimele două decenii depășind numărul reformelor aplicate în perioada anterioară. Acest fapt se datorează necesității adaptării sistemelor de învățământ naționale la cerințele progresului, așa cum sunt acestea impuse mai ales în statele dezvoltate. Motorul acestor adaptări este reprezentat în primul rând de competiția acerbă pe piața muncii calificate.

(c). **Tendința de uniformitate a reformelor.** După cel de-al doilea război mondial a crescut foarte mult similitudinea dintre reformele aplicate la nivel național. Această similitudine o regăsim sub aspectul problematicilor, strategiilor, metodelor și obiectivelor. Scopurile reformatoare în educație cu puternică izolare națională din prima jumătate a secolului XX nu mai sunt de actualitate, într-o lume în care este tot mai mult lămurită problema existenței identității în diversitate. Mai mult decât atât, reformele din învățământ nu mai reprezintă evenimente tardive reformărilor din alte sectoare de activitate, educația fiind considerată cel puțin la fel de importantă ca oricare dintre sectoarele vieții socio-economice. Cele afirmate aici sunt demonstrate reformarea sistemelor de învățământ din zeci de state după aceleași criterii deși aceste state sunt diferite ca dezvoltare economică și ca sistem politic de guvernare (Mihai Macovei amintește că acest fenomen de uniformitate s-a petrecut în peste 30 de state care și-au reformat aproape în același timp sistemul de învățământ: Algeria, Argentina, Austria, Belgia, Bolivia, Brazilia, Bulgaria, Checoslovacia, Chile, Egipt, Elveția, Finlanda, Iran, Islanda, Israel, Iugoslavia, Italia, Japonia, Malaezia, Mexic, Olanda, Pakistan, Peru, Polonia, Portugalia, România, Senegal, Spania, Sudan, Suedia, URSS, Zair etc.).

(d). **Tendința de eliminare a diferențelor majore dintre educația**

need of the global change is obvious, as the increase of the information speed does not allow the sequence treatment, because, if this happens, returning over one educational sequence or another can be tardy.

(b) The universal reforms. More and more reforms are applied in education in almost any state of the world, their number surpassing the former applied reforms in the last 2 centuries. This is due to the need to adapt the national educational systems to the progress demands, as these are enforced especially in advanced states. The engine of this adaptation is first represented by the harsh competition on the qualified work market.

(c) The tendency to homogenize the reforms. After the Second World War the similitude among the reforms applied at a national level was raised. We find this similitude from the viewpoint of problems, strategies, methods, and objectives. The reformer purposes with a powerful national isolation from the first half of the twentieth century are no longer a present interest, in a world where we often clear up the problem of living in diversity. More than that the reforms from education no longer represent the tardy reforms from other sectors of activity, the education being considered at least as important as any one of the social-economical sectors of life. The foregoing statements are demonstrated by the reform of the educational systems from many states following the same criteria though these states are different as economical development and from the political system of government point of view (Mihai Macovei reminds us that this homogenized phenomenon took place in over 30 states that reformed the educational system almost in the same time: Algeria, Argentina, Austria, Belgium, Bolivia, Brazil, Bulgaria, Czechoslovakia, Chile, Egypt, Switzerland, Finland, Iran, Island, Israel, Yugoslavia, Italy, Japan, Malaysia, Mexico, Holland, Peru, Poland, Portugal, Romania, Senegal, Spain, Sudan, Sweden, URSS, Zair, etc.).

(d) The tendency to eliminate the major

formală și educația informală. Această tendință este dezvoltată în primul rând de faptul instituția școlară s-a dovedit de multe ori a fi ineficientă și anacronică, incapabilă de a ține pasul cu noul care s-a produs în economie sau în alte sectoare. Unii autori militează pentru o educație non-instituțională [10], bazată pe următoarele argumente: 1. copiii sunt diferiți și ca urmare ei învață diferit și nu pot fi obligați să învețe același lucru, în același timp și în același loc; 2. eficiența la învățatură este determinată de posibilitatea de a explora liber; 3. contactul și manipularea liberă a instrumentelor cunoașterii determină rezultate mai bune la învățatură; 4. renunțarea la un orar strict care duce la oboseală și inhibiții; 5. „deblocarea școlii” prin renunțarea la competiția exagerată și renunțarea la certificate și diplome valabile pentru întreaga viață. Sunt autori, cum este cazul lui Ivan Illich, care cer înlocuirea definitivă a școlii prin alte instituții formative, în care modelul linear **predare – învățare – examinare** să fie înlocuit de modelul **învățare – aplicare**.

În aceste condiții, în care reforma din învățământ este un răspuns la criza educației, dar unul încă destul de ineficient întrucât nu are capacitatea de a rezolva multiplele probleme cu care se confruntă societatea din punct de vedere educațional, se impun câteva direcții de acțiune, exemplificate de Dumitru Popovici [11]:

(a). **Schimbarea orientării sistemului educativ.** Această schimbare trebuie să fie realizată **în și pentru** un ideal educativ mai bun, care să reprezinte România în plan european, eliminându-se decalajele față de statele vestice și, în același timp, păstrându-se specificul național. Autorul menționat vorbește chiar de un *euroromânism*, acest concept putând fi înțeles ca o păstrare a identității în diversitate, în momentul în care țara noastră trebuie să-și asume responsabilitățile care-i revin în cadrul marii familii europene.

(b). **Schimbarea organizării, a structurii sistemului educativ.** Această schimbare este determinată de necesitățile

differences between the formal education and the informal one. This tendency is developed first of all by the fact that the school proved many times to be inefficient, incapable to keep pace with the new tendencies that appeared in economy or in other domains. Some authors militate for a non-institutionalized education [10], based on the following arguments: 1. Children are different and as a consequence they learn different and cannot be obliged to learn the same thing in the same time and in the same place; 2. Efficiency of the learning process is determined by the possibility to explore freely; 3. Making contact and manipulating freely the knowledge instruments bring better results in the learning process; 4. Renouncing strict schedule which led to exhaustion and inhibition. 5. Unblocking the school by renouncing the exaggerated competition and by eliminating the idee of obtaining qualification certificates valid for the entire life. There are authors as Ivan Illich who ask for the definitive replacement of school with other formative institutions in which the linear pattern teaching-learning-examination is replaced by the learning-application pattern.

Under these circumstances where the educational reform is an answer to the educational crisis, but still quite an inefficient one, because it doesn't have the capacity to resolve various problems the society confronts with, from the educational point of view, some means of action are necessary, exemplified by Dumitru Popovici [11]:

(a) Changing the orientation of the educational system. This change must be made for a better educational level which could represent Romania at European level. Eliminating the gaps towards the western states and in the same time keeping the national traditions. The mentioned author talks even of "euroromanism", this concept being understood as keeping the identity in diversity, at a moment when our country must carry out the responsibilities assumed in the great European family.

sociale, de progresul socio-economic. Instituțiile de învățământ, educația ca atare, trebuie să fie competitive, să urmeze tendințele firești ale progresului și să abandoneze conservatorismul de care au dat mereu dovadă.

(c). **Schimbarea conținutului și tacticii educative.** Acest tip de schimbare este determinat de necesitatea obținerii prin educație a unor competențe viabile, necesare și suficiente, care să asigure capacitate optimă de competiție în plan internațional.

Azi putem spune că am devenit conștienți de necesitatea înlocuirii **paradigmei naționaliste** cu **paradigma integrării** [12], că a venit momentul să acceptăm o atitudine mai realistă față de valorile naționale pe care mult timp le-am considerat sacre. „Canonul” occidental impune în primul rând interculturalism, acceptarea diferenței dintre tine și celălalt, ceea ce s-ar putea contura într-o **educație a schimbării** care implică transcenderea granițelor rigide de orice natură ar fi acestea. „Schimbarea” reprezintă un concept care descrie o realitate cu totul nouă, diferită de realitatea evoluției și care nu este acceptată așa de ușor, producând tensiuni, anxietăți la nivelul indivizilor, grupurilor și comunităților [13] nu numai în statele foste socialiste ci și în țările din vest care trebuie să accepte tot mai mulți emigranți, să accepte faptul că o Europă unită înseamnă, în același timp, o Europă diversă.

Am pus în discuție la începutul acestui studiu problema dacă reforma educației din România urmează calea cea mai potrivită, în contextul actual al schimbărilor care se petrec în Europa. Este imposibil să se dea un răspuns definitiv acestei chestiuni, existând entuziasm, dar și critică la adresa schimbărilor din educație. Am considerat că această problemă este minoră, întrucât ne vom adapta mai devreme sau mai târziu la cerințele Europei, în comparație cu problema schimbărilor profunde care vor fi produse de noua educație în om. Schimbarea noastră, a mentalităților, atitudinilor, comportamentelor, va însemna

(b) Changing the organization and the structure of the educational system. This change is determined by the social necessities, by the social-economical progress. The educational institutions and education in general, must be competitive and must follow the natural tendencies of progress and to abandon the conservatory attitude.

(c) Changing the content and the educative tactics. This type of change is determined by the necessity of obtaining, through education, the viable necessary and sufficient competences, which could maintain the optimal competitive capacity at a international level.

Today we can say that we became aware of the necessity of changing the nationalist paradigm with the integration paradigm [12]; the moment to accept a more realistic attitude towards national values, which we have been considering sacred for long time, has come. The occidental pattern imposes first of all intercultural activity, accepting the differences between you and the other, which could become an education of change which implies the dissolution of the rigid borders, regardless of their nature. The change represents a concept that describes a completely new reality, different from the reality of evolution and which is not so easily accepted, producing conflicts and anxieties at the individuals, groups and communities level [13] not only in former socialist states but also in western countries which must accept more and more emigrants, to accept the fact that a united Europe means in the same time a diverse Europe.

We brought into discussion at the beginning of this study the problem if the Romanian educational reform follows the proper way in the present context of changes which take place in Europe. It is possible to have a final answer to this question with enthusiasm and also criticism regarding changes in education. We considered that this problem is a minor one as we will adapt sooner or later to the European requests in

transformarea profundă a culturii românești, adevăratul bilet de trecere spre universalitate. Acest lucru pare însă să fie parțial utopic, întrucât o astfel de schimbare pare să aducă în discuție problema „omului nou”, problemă care are o istorie nedorită. Important însă este faptul că educația trebuie să fie mereu în alertă și să răspundă mereu provocărilor de limită.

BIBLIOGRAFIE

- [1]. Popovici Dumitru, *Sociologia educației*, Institutul European, Iași, 2003, p. 208
- [2]. Hannah Arendt, *Între trecut și viitor. Opt exerciții de gândire politică*, Editura Antet, 1997, p. 188
- [3]. Emil Păun, *Sociopedagogia școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982, p. 9
- [4]. Popovici Dumitru, op. cit., p. 211
- [5]. Cristea S., *Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994, pp. 95-96
- [6]. Popovici Dumitru, op. cit., p. 214
- [7]. Ibidem, pp. 214-215
- [8]. Bârzea C., *Reforme de învățământ contemporane. Tendințe și semnificații*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976, p. 14
- [9]. Macovei Mihai, *Sociologia educației*, pp. 109-11
- [10]. Weber L., *The English Infant School and Informational Education*, New-York, 1971
- [11]. Popovici Dumitru, op. cit., pp. 219-221
- [12]. Momanu Mariana – *Introducere în teoria educației*, Editura Polirom, Iași, 2002, p. 157
- [13]. Antonesei Liviu, *O introducere în pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002, p. 175

comparison with the problem of profound changes in education that will affect the individual. The change of our mentality, attitudes and behaviors will mean the profound transformation of the Romanian culture, the true ticket towards universality. This aspect seems to be partially utopic, because such a change seems to bring into discussion the problem of “the new man”, problem that has an unwanted history. The most important thing is that education must always be ready to always respond to high stake challenges.

BIBLIOGRAPHY

- [1]. Popovici Dumitru, *Sociologia educației*, Institutul European, Iași, 2003, p. 208
- [2]. Hannah Arendt, *Între trecut și viitor. Opt exerciții de gândire politică*, Publisher Antet, 1997, p. 188
- [3]. Emil Păun, *Sociopedagogia școlară*, Publisher Didactică și Pedagogică, București, 1982, p. 9
- [4]. Popovici Dumitru, op. cit., p. 211
- [5]. Cristea S., *Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului*, Publisher Didactică și Pedagogică, București, 1994, pp. 95-96
- [6]. Popovici Dumitru, op. cit., p. 214
- [7]. Ibidem, pp. 214-215
- [8]. Bârzea C., *Reforme de învățământ contemporane. Tendințe și semnificații*, Publisher Didactică și Pedagogică, București, 1976, p. 14
- [9]. Macovei Mihai, *Sociologia educației*, pp. 109-11
- [10]. Weber L., *The English Infant School and Informational Education*, New-York, 1971
- [11]. Popovici Dumitru, op. cit., pp. 219-221
- [12]. Momanu Mariana – *Introducere în teoria educației*, Publisher Polirom, Iași, 2002, p. 157
- [13]. Antonesei Liviu, *O introducere în pedagogie*, Publisher Polirom, Iași, 2002, p. 175